

HIGIENOS INSTITUTAS

Biudžetinė įstaiga, Didžioji g. 22, LT-01128 Vilnius, tel. (8 5) 262 4583, faks. (8 5) 262 4663, el. p. institutas@hi.lt, www.hi.lt
Duomenys kaupiami ir saugomi Juridinių asmenų registre, kodas 111958286

PRANEŠIMAS ŽINIASKLAIDAI

2021 m. balandžio 28 d.

Tarp pagrindinių 2020 m. mirties priežasčių atsidūrė ir COVID-19 liga

Pernai Lietuvoje mirė 43 547 žmonės (21,3 tūkst. vyrų ir 22,2 tūkst. moterų), t. y. 5 266 asmenimis daugiau negu 2019 m.

Higiemos institutas atkreipia dėmesį, kad vertinant mirčių situaciją reiktų turėti omenyje tai, jog 2020 m. ir 2019 m. mirčių statistikos požiūriu kontrastingi. 2019 m. išsiskiria mažesniu mirčių mūsų šalyje skaičiumi, palyginti su ankstesniais metais. Todėl norint matyti realų vaizdą pirmiausia reikalinga skaičiuoti ketverių metų vidurkį – Lietuvoje mirčių perviršis 2020 m. siekia 3 771 mirtį. 3 289 mirtys susijusios su COVID-19 liga (2 266 atvejais pagrindinė mirties priežastis – COVID-19 liga, dar 1 023 asmenys, užsikrėtę COVID-19, mirė nuo kitų ligų).

Mirusiųjų statistika

2020 m. 22,8 proc. mirusių asmenų buvo jaunesni nei 65 m., beveik pusė (47 proc.) mirė būdami 65–84 metų, trečdalis (30,2 proc.) – 85 m. ir vyresni.

Penkios pagrindinės mirties priežastys – kraujotakos sistemos ligos, piktybiniai navikai, išorinės mirties priežastys, COVID-19 liga ir virškinimo sistemos ligos sudarė 87,6 proc. visų mirties priežasčių. Nuo kraujotakos sistemos ligų mirė daugiau kaip pusė, t. y. 52,7 proc. visų mirusiųjų (9,8 proc. daugiau negu 2019 m.), nuo piktybinių navikų – 18,9 proc., dėl išorinių mirties priežasčių – 5,8 proc., nuo COVID-19 ligos – 5,2 proc. ir nuo virškinimo sistemos ligų – 5 proc. visų mirusiųjų.

COVID-19 statistika

Pernai COVID-19 dažniausiai komplikavosi į pneumoniją (77,8 proc. mirties nuo COVID-19 atvejų, kai COVID-19 buvo pagrindinė mirties priežastis), kvėpavimo nepakankamumą (49,7 proc.), širdies nepakankamumą (46,6 proc.), šoką (11,3 proc.), sepsį (9,5 proc.), dauginį organų nepakankamumą (6,5 proc.) ir inkstų nepakankamumą (6 proc.).

Nuo COVID-19 mirusių asmenų mediciniuose mirties liudijimuose dažniausiai nurodytos kitos svarbios patologinės būklės arba ligos, kuriomis sirgo asmuo, šios: hipertenzinės ligos (31,3 proc.),

lėtinė išeminė širdies liga (24 proc.), cukrinis diabetas (16 proc.), prieširdžių virpėjimas ir plazdėjimas bei kitos širdies aritmijos (15 proc.).

Vyrų mirties priežastys

2020 m. dažniausios vyrų mirties priežastys – kraujotakos sistemos ligos (45,6 proc.), piktybiniai navikai (21,1 proc.), išorinės mirties priežastys (8,4 proc.), COVID-19 liga (5,6 proc.) ir virškinimo sistemos ligos (5,5 proc.).

Tarp **kraujotakos sistemos ligų** (9 715 mirčių) vyravo išeminės širdies ligos (63,9 proc. visų vyrų mirčių nuo kraujotakos sistemos ligų) ir smegenų kraujagyslių ligos (19,1 proc.).

Nuo **piktybinių navikų** mirė 4 508 vyrai. Trachėjos, bronchų ir plaučių piktybiniai navikai sudarė 21,1 proc., priešinės liaukos – 11,9 proc., skrandžio – 7,7 proc. mirusiųjų nuo piktybinių navikų vyrų mirties priežasčių. Nuo trachėjos, bronchų ir plaučių piktybinių navikų mirė 3,4 karto daugiau vyrų negu moterų.

Iš 1 792 dėl **išorinių mirties priežasčių** mirusių vyrų 57,6 proc. mirė dėl nelaimingų atsitikimų (įvykus transporto įvykiui, nukritus, paskendus, sušalus, atsitiktiniai apsinuodijus), 26,6 proc. – dėl savižudybių. 69,6 proc. mirusiųjų amžius iki 65 m. Šios mirties priežastys 2,5 karto dažnesnės tarp vyrų.

Nuo **COVID-19** ligos mirė 1 189 vyrai. 22,5 proc. mirusiųjų nuo šios ligos amžius nesiekė 65 m., daugiau nei trys ketvirtadaliai jų (77,5 proc.) – vyresni nei 65 m.

Nuo **virškinimo sistemos ligų** mirė 1 166 vyrai (24,5 proc. – nuo kepenų cirozės ir fibrozės, 17,8 proc. – nuo alkoholinės kepenų ligos). Vyrų, mirusių nuo virškinimo sistemos ligų, skaičius, lyginant su 2019 m., padidėjo 15,3 proc.

Moterų mirties priežastys

2020 m. dažniausios moterų mirties priežastys – kraujotakos sistemos ligos (59,5 proc.), piktybiniai navikai (16,7 proc.), COVID-19 liga (4,8 proc.), virškinimo sistemos ligos (4,5 proc.) ir išorinės mirties priežastys (3,2 proc.).

Tarp **kraujotakos sistemos ligų** (13 225 mirtys) vyravo išeminės širdies ligos (60,5 proc. visų moterų mirčių nuo kraujotakos sistemos ligų), smegenų kraujagyslių ligos (25,5 proc.) ir hipertenzinės ligos (7,8 proc.), kurių, palyginti su 2019 m., padaugėjo beveik 56 proc.

Dažniausia mirties priežastis tarp 3 702 nuo **piktybinių navikų** mirusių moterų – krūties (15,1 proc.), kasos (7,7 proc.), trachėjos, bronchų ir plaučių (7,5 proc.) bei kiaušidžių (7,1 proc.) piktybiniai navikai. Palyginti su 2019 m., 2020 m. nuo kiaušidžių piktybinių navikų mirė 18,5 proc. daugiau moterų.

Trečioje vietoje moterų mirties priežasčių struktūroje – **COVID-19** liga. Nuo jos mirė 1 077 moterys. 12,4 proc. jų amžius nesiekė 65 m., 87,6 proc. – vyresnės nei 65 m.

Ketvirtoji pagrindinė moterų mirties priežastis – **virškinimo sistemos ligos**. Nuo jų mirusių 994 moterų dažniausia mirties priežastis – lėtinės kepenų ligos.

Dėl **išorinių mirties priežasčių** mirusių 714 moterų didžiausia dalis (57,1 proc.) mirė dėl nelaimingų atsitikimų, kiek mažiau nei penktadalis – nusižudė (16,5 proc.). Daugiau nei trečdalis (37,4 proc.) moterų mirė nesulaukusios 65 m. amžiaus.

Darbingo amžiaus gyventojų mirties priežastys

2020 m. mirė 9 810 darbingo amžiaus gyventojų (16–64 m.), iš kurių 72,1 proc. – vyrai, 27,9 proc. – moterys.

Didžioji dalis darbingo amžiaus vyrų mirė nuo **išeminių širdies ligų** (18,3 proc.), virškinimo organų piktybinių navikų (7 proc.) ir kepenų ligų (6,4 proc.).

Darbingo amžiaus moterys dažniausiai mirdavo nuo **išeminių širdies ligų** (10,7 proc.), moters lytinių organų piktybinių navikų (8,7 proc.) ir kepenų ligų (8,6 proc.).

Vaikų ir kūdikių mirtingumas bei jų mirties priežastys

Nuo 2014 m. stebėtas 1–17 metų amžiaus mirusių vaikų skaičiaus mažėjimas. 2020 m. šis skaičius vėl šiek tiek padidėjo (2 vaikų mirtimis) – iš viso mirė 79 vaikai (51 berniukas ir 28 mergaitės). Dažniausios šio amžiaus vaikų mirties priežastys – išorinės (40,5 proc.), taip pat piktybiniai navikai (17,7 proc.) ir nervų sistemos ligos (13,9 proc.). Dėl išorinių mirties priežasčių mirė 32 vaikai (22 berniukai ir 10 mergaičių) – 15,8 proc. mažiau nei 2019 m.

2020 m. mirė 70 kūdikių (vaikų iki 1 metų). Palyginti su 2019 m., 20 kūdikių mažiau. Iš viso mirė 40 berniukų ir 30 mergaičių. Pagrindinės kūdikių mirties priežastys – **perinatalinio laikotarpio ligos** (42,9 proc.) ir **įgimtos formavimosi ydos** (31,4 proc.).

Apibendrinti išankstiniai 2020 m. mirties priežasčių duomenys skelbiami Higienos instituto Sveikatos informacijos centro Mirties atvejų ir jų priežasčių stebėsenos skyriaus specialistų parengtame leidinyje „Mirties priežastys 2020 (išankstiniai duomenys)“ (duomenys gali nežymiai pasikeisti; galutiniai duomenys bus paskelbti rugpjūčio mėnesį). Šį leidinį galima atsisiųsti apsilankius Higienos instituto svetainės www.hi.lt skiltyje „Leidiniai“ -> „Sveikatos statistikos leidiniai“ (<http://hi.lt/lt/mirties-priezastys.html>).

Infografikai

„Mirties priežastys. Lietuva, 2020 m. (išankstiniai duomenys)“ (<https://infogram.com/2020-mp-1h7z2l8mww1jg6o?live>);

„COVID-19 mirtys. Lietuva, 2020 m. (išankstiniai duomenys)“ (<https://infogram.com/covid-19-2020-1hd12yx3ejqwx6k?live>).

Papildomą informaciją teikia Higienos instituto Sveikatos informacijos centro Mirties atvejų ir jų priežasčių stebėsenos skyriaus vadovė Rūta Ustinavičienė tel. (8 5) 277 3304, el. paštu ruta.ustinaviciene@hi.lt.

Cituoiant ar kitaip naudojant šiame pranešime esančią informaciją, prašome nurodyti jos šaltinį.